

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku W.S.

przy uczestnictwie E.C., A.K., W.M., J.N., H.R., M.S., W.S., M.S.

oraz B.S.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 listopada 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania W.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) stwierdza, że uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty związane z ich udziałem w postępowaniu kasacyjnym;

3) przyznaje adwokatowi Z.K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 1.350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną uczestnikowi W. S. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik postępowania we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a w szczególności art. 348 k.c. „co do zrozumienia sytuacji gdy posiadacz rezygnuje z posiadania rzeczy, w jaki sposób ma swoją wolę ujawnić, kiedy wchodząc w posiadanie rzeczy ma prawo przyjmować, że do skutku dochodzi umowa świadcząca o dobrowolności wejścia we władanie rzeczy i kiedy milczenie uznać można za przejaw woli i że w tym zakresie strony są zgodne co do przejścia prawa; nadto warte są rozważania kwestie dziedziczności posiadania rzeczy i >>wygaszania<< tego prawa – przy beczynności spadkobiercy”. Skarżący stwierdził ponadto, że za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia też jej oczywistość, co zdaje się odpowiadać przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na okoliczności określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu mającego być źródłem wątpliwości interpretacyjnych, ich rodzaju i przyczyn, ale przede wszystkim wykazania, że wątpliwości te istnieją, co wiąże się z koniecznością przytoczenia odmiennych wypowiedzi orzecznictwa lub doktryny dotyczących przepisu mającego

podlegać rozbieżnej wykładni. Chodzi w tym przypadku o rozbieżne wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a jeśli przepis nie był wykładany przez Sąd Najwyższy, to rozbieżne wypowiedzi sądów powszechnych, lecz nie sądów pierwszej i drugiej instancji orzekających w tej samej sprawie, gdyż sąd drugiej instancji powołany jest do tego, by korygować uchybienia sądu pierwszej instancji w zakresie wykładni prawa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębny wywód spełniający powyższe wymagania (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nieopubl.). Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszoną i rozpoznawaną nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nieopubl.).

Skarżący nie zamieścił w skardze kasacyjnej spełniającego powyższe wymagania uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania. Stwierdził jedynie, że nie ma sensu powtarzać w uzasadnieniu tego wniosku argumentacji, którą przytoczył w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy nie może jednak badać ich zasadności, a poza tym nie jest ona tożsama z przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższych braków wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba wskazać, że Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach rozważał problemy, których rozstrzygnięcia oczekuje uczestnik postępowania. Przykładowo, w postanowieniu z 18 października 2013 r., III CSK 12/13 (nieopubl.), Sąd uznał, że właściciel nie musi wykazywać się żadną aktywnością wobec swojej rzeczy, żeby zachować prawo własności do niej, ale posiadacz, który pragnie nieruchomości zasiedzieć kosztem dotychczasowego właściciela musi w widoczny sposób manifestować swoje władztwo quasi - właścicielskie nad nią. W orzecznictwie podkreśla się także, że zmiana posiadacza następuje w sferze faktycznej przez odmienne władanie i stanowi czynność realną, a nie czynność prawną (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2008 r., I CSK 458/07,

nieopubl.). Za zasadniczy sposób przeniesienia posiadania uznaje się wydanie rzeczy. Ściśle biorąc, chodzi tu o połączoną z wydaniem rzeczy umowę, a więc o czynność prawną dwustronną, w której jedna strona wyraża wolę pozbycia się posiadania, a druga wolę jego nabycia. Za ujmowaniem przewidzianego w art. 348 k.c. sposobu przeniesienia posiadania w kategoriach umowy przemawia ścisły związek wymienionego przepisu z odwołującymi się wyraźnie do umowy art. 349 - 351 k.c. Unormowane w art. 349 - 351 k.c. sposoby przeniesienia posiadania samoistnego mają zastosowanie w sytuacjach, w których wydanie rzeczy byłoby w istocie zbędne i stanowiło jedynie niepotrzebną komplikację prowadzącą w gruncie rzeczy do stanu takiego, jaki istniał poprzednio (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2010 r., I CSK 355/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 139).

Skarga kasacyjna jest uzasadniona w sposób oczywisty wtedy, gdy na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań można stwierdzić wadliwość kwestionowanego nią orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna uczestnika była uzasadniona w sposób oczywisty.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosownie do § 2 ust. 1, § 4 ust. 1, § 11 pkt 1, § 8 pkt 6, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. o ponoszeniu przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714 ze zm.).